

I

Krim

I

Feestzaal, 15.30 uur

Binnenkort moest het besluit vallen: wie bleef er 'gezellig' in de feestzaal en wie ging er mee naar het stadhuis. De familie van de bruid was te talrijk en zou niet in haar geheel in de trouwzaal passen, ook al omdat de burgemeester niet bekendstond om zijn geduld in zulke situaties. Zijn voorganger (onafhankelijk links) had huwelijken op zaterdag ronduit verboden, om de bewoners van het vredige centrum het getoeter en de rai van de met Algerijnse groen-witte vlaggen behangen auto's te besparen. De huidige burgervader had dat verbod weliswaar opgeheven, maar aarzelde niet om ermee te schermen, telkens wanneer een opgetogen familie herrie schopte in het Huis van de Republiek.

Een van de familieleden die zeker niet van plan waren om ergens anders heen te gaan, was tante Zoulikha. Zij zat zich boven op haar couscouspan koelte toe te waaien met de *20 Minutes* van

die dag, waar oudoom Ferhat de voorpagina met de kop VERKIEZING VAN DE EEUW af had gescheurd. De oude Ferhat droeg een onwaarschijnlijke grijsgroene *oesjanka* waar zijn oren van zweetten. Een van zijn achterneefjes had al geprobeerd om hem tot rede te brengen, maar zodra iemand zijn Russische pet met flappen ter sprake bracht, kneep Ferhat met een ontwijkend knikje in zijn kin en begon te oren over de meest recente peilingen, op een gematigde en bijna docerende toon die ze niet van hem kenden.

Iedereen gedroeg zich een beetje vreemd die middag; het gerucht ging dat het aantal genodigden van de bruid in de honderdtallen liep, en bovendien was het veel te heet voor 5 mei. Na de resultaten van de eerste ronde van de presidentsverkiezingen was *la douce France* in een snelkookpan veranderd, en neef Raouf zag eruit alsof hij de enige schroef was die het deksel nog op zijn plek hield. Hij stond op zijn iPhone te tokkelen en besproeide intussen zijn gezicht met mineraalwater uit een gezichtsspray. Oma bekeek het vol onbegrip; ze begreep sowieso niets van dit nieuwe mensenras dat via schermen leefde. Met zijn aandacht bij het Twitter-account van een peilingenfanaat en de livestream van een politieke site stak Raouf de ene sigaret met de andere aan en bood intussen commentaar op de verkiezingsvoorspellingen die een collega, net als hij manager van een halalrestaurant in Londen, op Facebook postte.

Raouf, die altijd een toonbeeld van elegantie werd genoemd vanwege zijn krijtstreepkostuums à duizend euro, droeg die dag hetzelfde t-shirt dat hij al twee dagen aanhad: een slecht gesneden shirt bedrukt met de glimlachende kandidaat van de Parti Socialiste, goed zichtbaar onder zijn colbertje, waarvan de opgestroopte mouwen zijn pezige onderarmen onthulden. Je zou bijna denken dat het hart van de natie in zijn aderen klopte.

Oma had hem al berispt omdat hij niet meteen in kostuum was gekomen, en ontbeerde inmiddels de kracht en de wil om

wie dan ook op zijn nummer te zetten. Zwijgend troonde ze in de glanzende Audi waarvan Raouf de airconditioning op volle kracht had aangezet, waar ze met één oor luisterde naar de Kaby-lische muziek die in de rest van de blinkend gepoetste auto's gonsde. Ze stak een van haar magere kuiten uit het voertuig en liet haar blik over de parkeerplaats dwalen, waar haar nageslacht stond te vegeteren.

Op haar vijfentachtigste (ongeveer, niemand wist wanneer ze precies geboren was) genoot oma een bijzondere status in de familie: iedereen was doodsbang voor haar. Ze was al een eeuwigheid weduwe en niemand voor haar ooit kunnen betrappen op een spoor van mededogen, een vertederde blik of een vriendelijk woord voor iemand van boven de zestien. Ze bewoog zich te midden van haar frivole, babbelzieke dochters als de belichaming van het Verwijt, gesterkt door haar uitzonderlijke taaigheid, die de indruk wekte dat ze een pact met de duivel had gesloten, en het vermoeden dat ze hen allemaal zou overleven.

Inmiddels waren de jongens van de muziek in de feestzaal met hun soundcheck begonnen, en oma trok zich weer terug in de gecapitonneerde stilte van de Audi.

'Waarom zijn jullie eigenlijk al hier?' vroeg de bandleider aan Raouf.

'We gebruiken het als verzamelpunt,' antwoordde Raouf, zonder de moeite te nemen zijn headset af te doen. 'Voordat we naar het stadhuis gaan. Maar we gaan zo weg, we wachten tot iedereen er is.'

De bandleider leek niet overtuigd. Er zat een stukje sla tussen zijn tanden, die te groot waren voor zijn mond, en hij rook naar uien.

'Dus jullie zijn familie van de bruidegom? Oké, neem me niet kwalijk maar die muziek uit de auto's moet zachter. Er is ons gevraagd om de buurt niet al te veel overlast te bezorgen vóór vanavond. En die dame, daar, op die couscouspan?'

'Ja, wat is er met haar?'

'Ik dacht dat er een cateraar kwam?'

Daar wist Raouf niets op te zeggen. Met een schaapachtig gezicht stak hij zijn handen in de lucht en keerde zich om naar zijn tante Zoulikha, een eerbiedwaardig, stoïcijns tonnetje onberispelijk gekleed rozig vlees, die inmiddels zwaar ademend onder een kastanjeboom zat, waarvan de kroon niet ver genoeg ontloken was om haar tegen de felle zon te beschermen.

Drie andere tantes schuifelden ongeduldig in de te kleine schaduw van een populier en bespraken hun jongste zusje, de problematische Rachida, terwijl Dounia, de moeder van de bruidegom, van de ene groep naar de andere drentelde en haar verontrusting uitte omdat niemand van plan leek om aan de run op het stadhuis deel te nemen.

'Straks zijn er alleen mensen van haar familie bij,' klaagde ze, wapperend met haar witte voile en haar mobieltje. '*Wollah*, wat een schandaal, dat hoort toch niet... En Fouad!' riep ze ineens toen ze aan haar andere zoon dacht, de middelste, die uit Parijs moest komen om getuige te zijn voor zijn broertje. 'Fouad krijg ik niet eens aan de lijn!'

Oom Bouzid zette zijn pet af om zijn kale hoofd te deppen. Hij had een bizarre schedel, oneffen en gespierd, met een ader er dwars overheen waarvan het opzwellen meestal een aanstaande driftbui aankondigde: 'Kom op nou, Dounia, rustig aan, hoor. We hoeven pas over een uur op het stadhuis te zijn en Slim is er nog niet eens! We zijn er toch allemaal al? Jij maakt je veel te druk, we zijn hier allemaal al een uur van tevoren, dus een beetje zen! Zen!' brulde hij bijna, voordat hij er met een halve glimlach aan toevoegde: 'En wat denk je, dat ze de moeder van de bruidegom buiten laten staan? Het is toch geen nachtclub! Ja, hoor, vast, vanavond is het privé... Welnee. Toe, ga maar even met Rab' praten, die arme ziel staat daar helemaal alleen.'

Rabia stond te bellen; ze draaide krulletjes in haar haar, en af

en toe schaterde ze het uit als een jonge meid. Ze was ook een jonge moeder. Haar oudste zoon was net achttien, zij pas veertig. Ze sloot het gesprek af om hem bij zich te roepen. Hij reageerde niet. Rabia voegde zich bij haar zwagers, die op een kluitje over mechaniek, presidentsverkiezingen en wedstrijduitslagen stonden te oreren en af en toe een vermaning riepen naar hun echtgenotes, wanneer die al te luidruchtig hun drukke kroost vermaanden.

2

En helemaal achterin, achter de sportzaal waar de mensen morgen zouden gaan stemmen, ver van de rai en het geroddel, stond Krim. Krim met zijn slaperige ogen, Krim met zijn strakke, bokkige, vijandige wenkbrauwen, Krim met zijn vreemd platte jukbeenderen, waarmee hij volgens iedereen op een Chineesje leek.

Met zijn rug tegen een verkiezingsbord waar nog maar twee affiches op aangeplakt zaten, stond hij met een zilveren aansteker over de fluorescerende streep van zijn joggingbroek te wrijven toen zijn moeder naar hem toe kwam om te vragen waarom hij zijn telefoon niet beantwoordde, en vooral of hij van plan was om naar het stadhuis te gaan. Hij stak de zippo in zijn zak en haalde met een ontwijkende blik zijn schouders op. 'Dat weet ik niet, hoor.'

'Hoezo weet je dat niet?' vroeg Rabia. 'Wat sta je hier nou weer te doen, trouwens? Sta je weer hasj te roken? Laat me je ogen eens zien... Je had me beloofd dat je daarmee op zou houden, wat is dit nu weer? Kunnen we je dan nooit vertrouwen? Heb jij soms die hitlersnor op Sarkozy getekend? Kijk me eens aan, ben jij dat geweest?'

'Nee, mens, dat was ik niet.'

'Nou dan, kom je nog?'

‘Dat weet ik toch niet,’ zei Krim. ‘Ik zeg toch net dat ik dat niet weet.’

‘Goed, nou, als je het niet weet, dan ga je maar niet. Wil je je neef dan niet bijstaan op het stadhuis? Hoe dan ook, je hebt geen keus! Waarom wil je hem niet bijstaan?’

‘Waar heb je het in vredesnaam over?’ mopperde Krim. ‘“Je neef bijstaan”, alsof het oorlog is of zo. En waarom ga je ineens zo tegen me tekeer?’

Rabia keek op van haar mobieltje en trok haar zoon aan zijn hand mee in de richting van de kleedkamer, die door de beheerder van het complex van het slot was gehaald om er de overbodige stoelen te kunnen opslaan. Rabia liep rechtstreeks naar de douches en verhief dreigend haar stem tegen haar zoon: ‘Krim, je begint niet weer met al die onzin. Vandaag niet, hoor, ik waarshuw je.’

‘Welja zeg, nee, maar waar haal je het vandaan? En het is trouwens geen onzin...’

‘Wat?’ vroeg ze, nog steeds met grote boze ogen.

‘Laat ook maar.’

‘Het is hoe dan ook mijn eigen schuld, als ik een afschuwelijke moeder was geweest zou je nu mijn hielen likken. *Reffem le rehl d’ddunit*, ik had het kunnen weten. Al te goed is buurmans gek. Afijn, *chai*, dat zal me leren...’

Voor de tiende keer in vijf minuten bekeek ze de meest recente berichten op haar telefoon. Ze mocht dan pas in de veertig zijn, de mobiele telefoon bleef een raadselachtig object dat ze vreesachtig bediende, met haar gestrekte wijsvinger loodrecht op het scherm en al haar aandacht erbij om geen verkeerde toets te raken. Ze hief haar wat onbenullige gezichtje weer naar haar zoon. Na al die jaren waarin ze ‘schattige kindertjes’ had verzorgd op de crèche van de gemeente hadden haar ogen en haar stem afgeleerd om het leven ernstig te nemen. Ze bleef wispelturig, beweeglijk, kinderlijk. Ze leek op de meisjes met de kuil-

tjes in hun wangen en de veel te grote ogen die ze alle dagen tekende voor die kleintjes, die toch allemaal dol op haar waren, juist omdat ze zelf nooit echt volwassen was geworden.

‘Dus je gaat zo met ons mee, hè, schatje?’

‘Mens, ik word gek van je! Ik word echt gek van je! Snap je het nou, dat ik gek van je word?’

‘Zweer me dat je met die hasjiesj zult stoppen,’ smeekte ze emotioneel. ‘Denk toch aan je zusje, als je het dan niet voor je vader wilt laten, doe het dan voor je zusje.’

‘Ja, ho nou maar, ik weet het al.’

‘Wat moet er anders van je worden als je...’

‘Ho maar!’

‘Hij had gelijk, je vader: je bent in een ezel aan het veranderen, net als Pinocchio.’

‘Het is al goed, zei ik toch,’ schreeuwde Krim. ‘Het is al goed!’ Waarna hij met zijn blik, zijn schouders, zijn handen, zijn hele lichaam gespannen op zoek ging naar de dichtstbijzijnde uitgang.

3

Rabia wilde per se dat hij meeding naar het stadhuis omdat Krim (die voluit Abdelkrim heette) de tweede getuige was van de bruidegom, maar vooral omdat Slim, van al zijn twaalf neefjes en nichtjes, juist op hem altijd het meest gesteld was geweest. Hun moeders Rabia en Dounia waren de beste vriendinnen van de wereld, zusters in den bloede en in het lot (uit liefde getrouwd en voortijdig weduwe), en ondanks hun twee schoolklassen verschil en hun steeds verder uiteenlopende levens, waren Slim en Krim onafscheidelijk gebleven.

Ze noemden zichzelf Mohammed en Hardy, de *bicots* van Saint-Christophe, omdat bicot – dat zowel ‘geitje’ als ‘zwartjoeke’ betekende – het lievelingswoord van Slim was, of in elk ge-

val was geweest. Hij had het overgenomen van een oom, maar hij had de betekenis zo ver opgerekt dat het uiteindelijk niets specifieks meer aanduidde: kijk die bicot nou eens rennen, die blonde jochies, dat zijn me toch een stelletje bicots, hé, wat heb jij daar nou voor bicot onder je schoen?

Samen hadden ze van alles meegemaakt: tikkertje tussen de flatgebouwen bij oma, spontane barbecues in het park waar hun vaders hun geboortedata speelden in de toto, de gevreesde woorden 'Jou zie ik na school', waar ze samen om vijf uur naartoe liepen, schouders naar achteren en neus in de wind, als helden in een western. En later de versleten parketvloer in het benauwde kantoortje van de directeur, de bruiloften waar ze hun nichtjes het leven zuur maakten en tot slot, en vooral, de dennengeuren van de vakantiekolonie, waar ze tegen de bomen plasten en hun besneden piemels bestudeerden.

De dag waarop Krim in de kleedkamer luidkeels had verkondigd dat hij eindelijk zijn mannenpik had, met het bewijs in de hand, zou Slim zich zijn leven lang herinneren: 'Pfff, noem je dat je mannenpik?'

'Laat de jouwe eens zien dan.'

'Tsk, als ik jou mijn pik laat zien val je flauw.'

Krim luisterde al niet meer, zo geboeid was hij door die nog bijna telbare lange, krullende schaamharen rond zijn nieuwe, olijfkleurige geslachtsdeel, dat inderdaad een aanzienlijke omvang had verworven.

Abdelkrim was altijd terloops Krim of Krikri genoemd tot de puberteit hem overviel, als een fee die – voortijdig en vreemd overdadig – zijn onderarmen dubbel zo breed toverde en een dreigend laagje dons op zijn bovenlip schetste. En vanaf dat moment ging alles gestaag bergafwaarts.

Aan het einde van het brugjaar werd hij naar de technische school gedirigeerd, niet vanwege zijn resultaten in de technieklessen, die vrijwel net zo middelmatig waren als in alle andere,

zoals de lerarenvergadering en zijn ouders te horen kregen, maar vanwege de belangstelling die hij aan de dag leek te leggen voor de werking van machines. Ze hadden zijn roeping gevonden, en bovendien was het dom, om niet te zeggen misdadig, om een eerlijk ambacht niet te respecteren, en zo voort en zo verder. Dezelfde speech die zijn tantes dertig jaar eerder te horen hadden gekregen, voordat ook zij naar het beroepsonderwijs werden gestuurd. Een verloren generatie.

Zijn nieuwe school stond ver buiten de stad, een deprimerend blok beton op een heuvel midden in een industriegebied, met een vlag ernaast die des te meer op een vaandel met een doodshoofd leek omdat het gebouw de bijnaam 'de Titanic' had gekregen. 's Morgens vroeg dreven de vier schoorstenen inderdaad in de mist en er zaten tralies voor de ramen tot op de derde verdieping; op de vierde bevonden zich vanzelfsprekend de kantoren van de administratie.

Na de zomervakantie leerde Krim – die inmiddels slaags raakte zodra een buitenstaander hem Krikri noemde – de jongen kennen die van Krims vader, een milde man met een zwakke gezondheid, de bijnaam Lucignolo kreeg, naar de verleidelijke jonge boef die Pinocchio indertijd op het slechte pad bracht. Krim werd zijn maat en begon te roken. Hij liet zijn voetbalteam in de steek en stopte met de pianolessen waar hij zich inmiddels voor schaamde. Zijn moeder had hem er op de basisschool voor ingeschreven omdat zijn onderwijzeres in groep zes, die zelf viool speelde, beweerde dat hij niet alleen uitzonderlijk veel talent had, maar ook iets wat zij met een onbegrijpelijk ontzag 'een absoluut gehoor' noemde. Dat was trouwens ook de winter geweest waarin een kno-arts in Lyon hyperacusis bij hem vaststelde: hij hoorde meer en scherper dan anderen, en daar kwam zijn vreselijke hoofdpijn waarschijnlijk vandaan. Was er iets aan te doen? Nee – dus werden er blikjes wassen oordopjes gekocht en dikkere luiken voor de ramen gehangen, en verder werd er nooit meer over gesproken.

Een paar weken later, midden in de kerstvakantie, toen de sneeuw voor het eerst in jaren eens bleef liggen, was zijn vader gestorven aan de gevolgen van een bedrijfsongeval op de fabriek, waarbij hij giftige dampen had ingeademd.

Sneeuw staat erom bekend dat het zolang het er ligt geluiden dempt, pijn verdooft en de hele wereld opluistert. Maar dit bleef maar doorgaan, lang nadat alle sneeuw verdwenen was – deze ontzagwekkende, rampzalige en volstrekt onvoorstelbare gebeurtenis, die Krim al snel naar de zelfkant dreef van een systeem dat wie zich aan de regels hield welbeschouwd ook weinig te bieden had.

Zo ging alles in een bijna comfortabel tempo van kwaad tot erger, tot Krim zich de woede op de hals haalde van een andere autoriteit, anderszins machtig dan de overheid: Mouloud Benbaraka, een ongrijpbare bendeleider, de 'Bernardo Provenzano van de Loire' zoals hij genoemd werd in *La Tribune-Le Progrès*. Krim had op de uitkijk gestaan voor zijn dealers: hij bewaakte de ingang van de trappenhuisen waar de handel gedreven werd en waarschuwde met de roep van een uil als er een ongemerkte wagen van de drugsbrigade langsreed. Op zijn zestiende kon dat soms wel vijftienhonderd euro per maand opbrengen, meer dan zijn vader ooit had verdiend. Op een dag was het hem gelukt vijftig gram van de beste shit te stelen die de streek in jaren had gekend. Mouloud Benbaraka had hem bij zich geroepen en begon hem de les te lezen. Krim protesteerde en kreeg een paar klappen in zijn gezicht. Toen Mouloud Benbaraka daarop driftig zijn jakhalzenkop naar voren stak, beet Krim hem in zijn linkeroorlel, bijna tot bloedens toe. Het had al het diplomatieke talent gevergd van Krims neef Nazir – Slims machtige oudste broer – om de woede van de onderwereldbaas van Saint-Étienne tot bedaren te brengen, en alsnog had Benbaraka gezworen dat hij Krim tot moes zou slaan als hij hem ooit ergens tegenkwam.

Uiteraard wist Rabia niets van die episode, evenmin als Slim trouwens. Volgens Nazir was het iets tussen hem en Krim, al was Dikke Momo, de beste vriend van Krim, uiteindelijk ook ingelicht. En Krim had leren leven met dat zwaard van Damocles boven zijn hoofd. Eigenlijk verdwenen de grootste problemen vanzelf als je er maar niet steeds aan dacht. Als hij 's avonds angstig of bedroefd was, sloot hij zijn ogen en repeteerde in zijn hoofd een van de sonates die hij vroeger speelde op het keyboard dat hij van zijn opa had gekregen. De muziek troostte hem, streek de kronkels uit zijn geest en liet geen ruimte over voor de chaos van de wereld.

Hij had echter wel een ander probleem: Luna, zijn zusje, die hij op zijn eigen ruwe en ongelikte manier altijd had verwend en die tranen met tuiten hilde als zijn moeder weer eens vanwege een streek van Krim op het politiebureau werd ontboden. Vluchten voor dat vreemde, rumoerige verdriet van Luna had Krim geen goedgedaan, want jaren later sprak zijn zusje hem nog altijd op dezelfde moraliserende toon toe, alsof iets in zijn gezicht haar onverbiddeijk tot preken en verwijten dreef: 'Waarom heb jij tegen mama gezegd dat ik in mijn nakie op Facebook stond?'

'Wat?'

Luna was groot geworden; ze droeg haar meest geklede zwarte jurk en had zich bestrooid met pailletten, die al absurd fonkelde op haar jukbeenderen in de nog schemerige feestzaal. Even dacht Krim dat hij haar verkeerd had verstaan vanwege de soundcheck; de band was inmiddels het volume aan het testen door het begin van elk rainummer telkens net iets harder af te spelen.

Hij vertrok zijn gezicht van ergernis over een opdringerig scherpe zonnestraal en zette een paar stappen opzij. 'Wat zeur je nou over Facebook?'

'Heb je mijn account soms gehackt? Nee, daar ben je te stom

voor... Ben je vrienden geworden met een van mijn vriendinnen zodat je mijn filmpjes kon bekijken? Niet te geloven. Weet je wat jij gaat doen? Jij gaat naar mama om haar te vertellen dat je het hele verhaal verzonnen hebt. Kan me niet schelen waarom, je verzint maar een smoes, maar...'

Maar Krim begon te glimlachen. De joint die hij achter zijn handpalm verborgen hield, deed zijn werk.

'Sukkel,' snauwde Luna hem toe voordat ze weer naar de gymzaal beende.

Ze had de tred van een koppige ezel, die bijna meteen in een looppas veranderde: met haar vuisten gebald en haar armen gestrekt zag ze eruit alsof ze op de bok af stooft. En Krim kon maar niet wennen aan het idee dat een meisje van vijftien gespierder kon zijn dan de meeste jongens van haar leeftijd: door het turnen had ze al haar spieren ontwikkeld, haar buikspieren, haar monnikskapspieren, zelfs haar deltaspiieren. Als ze iets droeg zonder mouwen, zoals vandaag, waren de gezwollen aderen op haar onderarmen en vooral op haar triceps zelfs zichtbaar wanneer haar armen langs haar lichaam hingen.

Alsof ze haar broer had horen denken draaide Luna zich ineens weer om en kwam voor hem staan met een dreigend opgestoken wijsvinger en een gezicht als een koppige, woedende oorworm: 'Ik zweer je dat je het zult berouwen als je niet tegen mama zegt dat je dat van mijn Facebook-foto's verzonnen hebt.'

'O ja, joh? En sinds wanneer ken jij het woord "berouw"?''

'Ik zou maar flink oppassen als ik jou was.' En ineens aarzelend, zonder hem recht te durven aankijken: 'Ik weet een heleboel over jou, dus als ik jou was...'

'Donder nou toch op, echt, ik luister niet eens meer naar je.'

'Denk je soms dat ik je niet in de gaten had, vorige week met Dikke Momo?'

'Welja joh, ga toch schuilen met die lelijke smoel van je.'

Zonder haar vertrek af te wachten koos hij echter zelf het ha-

zenpad, in de richting van het dichtere struikgewas om de hoek van de gymzaal.

5

Hij liep erlangs en bekeek de stekels van de hulst, de besjes die je niet mocht eten en de takken vol bloemen waarvan hij de naam niet kende. Bij de deur van de kleedkamers waar zoveel herinneringen lagen, liep een pad omhoog naar een sportveld van kunstgras, maar om daar te komen moest je een weg zoeken door een soort plantaardig minidoolhof, waar Krim een plekje zocht om rustig te kunnen roken. Hij liet zijn aandacht afdwalen, van geluid naar geluid, van stemmen naar vogelgekwetter. Op een paar straten afstand bromde een drilboor, misschien aan de rand van die snelweg met dat voortdurende basgeluid waar Krim maar niet aan kon wennen. Een eindje verderop klonk ook de motor van een bladblazer die gestaag een dramatisch begeleidend motief bleef aangeven voor een melodie die nooit zou komen.

Ineens hoorde Krim een menselijke stem die hem bekend voorkwam: 'Het ergste is dat de helft van die lui die we vanavond zien niet eens een stempas hebben. Daar kan ik zo kwaad om worden... Maar wat wil je eraan doen, ze verplichten om te stemmen?... O, maar je bedoelt omdat het buitenlanders zijn?'

Krim herkende de stem van zijn neef Raouf en begreep aan de stiltes tussen de opeenvolgende zinnen dat hij aan het bellen was. Raouf was de ondernemer van de familie, hij stond buiten Krims gezichtsveld, maar hij zag hem voor zich met zijn bruine coltrui, zijn krijtstreepjasje en zijn perfecte tandpastaglimlach.

'Nee, nee, afijn, ja, buitenlanders zouden ook moeten kunnen stemmen. Bij de plaatselijke verkiezingen en trouwens, verrek, nee, bij alle verkiezingen...'

Raouf was naar Londen verhuisd en al een eeuwigheid niet in

deze contreien gezien. Krim vroeg zich ineens af of hij niet een beetje te veel had gerookt – hij kon zich het gezicht van zijn neef niet goed voor de geest halen.

Hij slikte een mondvul speeksel weg en probeerde geluidloos van houding te veranderen. Door de takken heen kon hij nu de gestalte van Raouf onderscheiden, die naast een doelpaal voor zich uit stond te schoppen terwijl hij in de microfoon van zijn handsfreetkit praatte; hij stond inderdaad maar een paar meter bij hem vandaan. Krim luisterde met gespitste oren, maar had moeite om het beeld uit zijn hoofd te zetten van de inhoud van zijn joint, waar de vettige bruine kruimeltjes met elke voorbijgaande seconde verder in de as werden gelegd.

‘En trouwens, merendeels zijn het niet eens buitenlanders. Ik bedoel, hoe noem je iemand die hier al vijftig jaar woont? Op een gegeven moment moet je ophouden met zeuren... Als je hier belasting betaalt mag je hier stemmen, punt uit... Lid van de Parti Socialiste. Ja. Nee, maar wacht, hoor eens, dit is iets anders, dit is een soort historisch moment. Eigenlijk ben ik trouwens lid geworden vanwege rechts, je weet wel, een man en zijn tijd... Ha, ha... Shit, man, nee, ik heb hier niets, ik weet niet eens hoe ik het moet redden tot maandag... Wat? Jawel, ben je gek, 52 tegen 48 in alle peilingen, zelfs die van de *Figaro*! Die directeur van het peilingenbureau zei op televisie dat die bemoeizucht van Villepin en Mélenchon de druppel was, nee, het is echt wel zeker. Vooral omdat we sinds het tv-debat nog gestegen zijn. Aan de ene kant Sarko, die ongeduriger was dan ooit en steeds met zijn vinger stond te wijzen en uit zijn plaatje ging. En dan Chaouch aan de andere kant, die... Aan de andere kant was Chaouch, eigenlijk...’

Krim had het idee dat hij zou kunnen raden met wie Raouf in gesprek was als hij zich heel goed concentreerde. Maar Raouf gunde zijn gesprekspartner nauwelijks de tijd om op adem te komen: ‘Nee, maar daar geloof ik echt niet meer in, ik ben die zo-

genaamde voorzichtigheid van ze helemaal zat. Het stemgeheim, daar veeg ik mijn reet mee af. Verdorie, hij is tweede geworden in de eerste ronde, dat heb ik toch zeker niet gedroomd? Hij heeft een ideale campagne gevoerd, volkomen positief, hij heeft zelfs de naam van Sarkozy nauwelijks in de mond genomen. En bovendien kan ik niet geloven dat... dat... Ach, ik vergeet wat ik wilde zeggen... De Fransen zijn uilskuikens, haha, die is van De Gaulle, ja, wat een vondst... Nee, wat ik wilde zeggen, dat mensen liegen als ze op het Front National stemmen, dat is zo, daar moet je ook voor corrigeren. Omdat ze zich schamen, het is een proteststem, dat weten we toch. Maar dit is precies andersom! Dit is een stem op de hoop, de mensen zijn trots! Eindelijk klinkt er iets van idealen, van levenslust en optimisme in die wereld van bruten en... bureaucraten. En hij is het toonbeeld van levenslust, onze Chaouch. Als hij op televisie is, zien de mensen niet wat ze zelf zijn, namelijk kleingeestig en schijnheilig, nee, ze zien wat ze graag zouden willen zijn, ze geloven in het leven, in de toekomst...'

Raouf leek fysiek te worden meegeslept door zijn geëxalteerde, springerige blik. Zijn ogen flitsten zoekend van links naar rechts, maar bleven nergens aan hangen. Hij keek zoals hij praatte: snel, zo snel dat het er vanuit de verte uitzag alsof hij elk moment kon wegvliegen.

'Waar moet ik voor oppassen? Voor de terugslag? Zo van, we voeren poëtisch campagne maar we regeren prozaïsch? Nee, nee, daar ga ik me zeker niet tegen wapenen, ik heb geen zin meer in al dat wantrouwen...'

Intussen had Krim zich schaterend maar in volslagen stilte op de grond uitgestrekt, waar hij omhoog lag te kijken naar de jagende schapenwolkjes, die zich rank en elegant aftekenden op een scherm van mat, bijna wollig azuurblauw; de lucht als een zachte matras, een gastvrij welkom van het universum – zo stelde hij zich de hemel in het paradijs voor.